

PÉTER LÁSZLÓ

Németh László színháza Vásárhelyen

Egy éve lehet éppen, hogy valamelyik tévéműsorban hallottam Koltai János vallo-
mását: szeretné valóra váltani *Németh László színházát*. Pályakezdő szegedi korszakából
(1963–65) ismerem és becsülöm művészi teljesítményét.

Az ötlet megfogott. Megindult képzelőerőm, s papírra vettem gondolataimat. El
is küldtem néhány barátomnak, Vásárhelyre is, mivel én (nem tudom, Koltai János,
hogy gondolta) Németh László színházát magától értőően oda képzeltem. El is
mondtam tervemet augusztus 24-én az elszármazott vásárhelyiek mártélyi találkozó-
ján. Mint tiszteletbeli vásárhelyi voltam oda meghívva. (Hadd dicsekedjem: tisztelet-
beli makai, karcagi és félegyházi is vagyok.)

Vásárhelyen – Osváth Béla jóvoltából – több mint fél évszázada volt már színház:
az is ritka kivétel és történelmi kuriózum lett. Szerintem Vásárhely most is örömmel
fogadná a tervet, adna helyet, netán fizetést az igazgatónak, s megszervezné, hogy a vá-
ros gazdasági erői (különösen a szállodák, vendéglők stb., amelyek hasznot is húzhat-
nának a színház előhívta idegenforgalomból) támogassák a kezdeményezést.

Elképzelésem szerint a Németh László Színház befogadó színház lenne; csak az
igazgató – nyilvánvalóan Koltai János – kapna meghatározott összegű havi fizetést.
A színészeket ő szerződtetné, előadásenkénti tiszteletdíjjal. Egyelőre a hétvégeken lenné-
nek előadások: szombaton történelmi, vasárnap társadalmi drámák, hétfőn vígjátékok.
A drámákat nem megírásuk, hanem tartalmuk szerint időrendben adnák elő meghatá-
rozott (szükség, igény szerinti) ideig. Ezért – hitem szerint – érdemes lesz Németh
László híveinek a fővárosból, az országból, netán külföldről is három napra leruccanni
Sárhelyre. Kellő hírveréssel, népszerűsítéssel meg lehetne teremteni a színház hírét-ne-
vét. Később persze a játékok színvonalával, a vállalkozó színészek rangjával.

Németh László drámái a fönti elvek alapján így csoportosíthatók:

TÖRTÉNELMI DRÁMÁK

Bibliaiak

Sámson (1945)

Négy próféta (1964)

Egyetemes történelmi

VII. Gergely (1937)

Husz János (1948)

Galilei (1953)

Csapda [Puskin] (1966)

Gandhi halála (1962)

Magyar tárgyúak

- Apáczai (1955)*
Eklézsiamegkövetés [Misztótfalusi Kiss Miklós] (1946)
Bethlen Kata (1939)
Apai dicsőség (1960)
A két Bolyai (1961)
Az írás ördöge [Simmelweis] (1969)
Az áruló [Görgey] (1954)
II. József (1954)
Széchenyi (1946)
Petőfi Mezőberényben (1954)

TÁRSADALMI DRÁMÁK

- Szörnyeteg (1946)*
Bodnárné (1931)
Erzsébet-nap (1940–1946)
Villámfénynél (1936)
Cseresnyés (1939)
Győzelem (1941)
Papucsbős (1938)
Mathiász panzió (1940–1945)
A kis család (1962)
Csendes szoba (1962)
A pihenő (1964)

VÍGJÁTÉK

- Pusztuló magyarok (1936–1942)*
Utazás (1961)

Nem szeretném, ha Koltai János messze tekintő álma feledésbe merülne. Ha holnap nem valósulhat is meg, holnapután bizonyára.

Videant consules!